

s lineární keramikou; výzkum na stavbě rodinného domu Kolčavových na další parcele byl však zcela jiný. Parcela č. 317/7 se totiž nachází již na severním okraji lokality, na výrazném hřebtu západního sklonu. Podloží tvoří rozpadlá břidlice a zdá se, že pravěké sídliště zde doznívá; výzkumem bylo zachyceno jen několik menších objektů kultury lužických popelnicových polí.

Na ploše pro dům se po odstranění svrchní orniční vrstvy rýsoval liniový útvar stáčeující se do oblouku kolem hřebtu. Jeho šířka kolísala mezi 160–200 cm, hloubka mezi 60–80 cm. Jednalo se o zaniklý středověký příkop (obr. 44). V jeho výplni se nacházely zlomky keramických nádob, kousky mazanice, zvířecí kosti, uhlíky a četné železné artefakty (především hřeby a rombické šipky, ale také fragmenty pracovních nástrojů a dokonce torzo jezdeckého třmenu). Keramiku lze předběžně datovat převážně do pokročilého 13. a 14. století, nejmladší kusy pak ještě do 15. století (keramické nálezy však zatím nebyly nijak zpracovány, datace je tedy jen přibližná). Zajímavý je nález torza keramické plastiky koníka.

Vně příkopu se nacházel rozsáhlý zahloubený sídlištní objekt téměř čtvercového půdorysu, s rozměry cca 420 × 440/460 cm; poměrně rovné dno vytesané do skalnatého podloží se nacházelo v hloubce 100–130 cm. Objekt byl opatřen dvěma vstupy (ze severní a východní strany), které se svažovaly ke dnu postupně. Charakter výplně i nálezové spektrum byly obdobné jako v případě příkopu, ve střední části dna ležel celý skelet psa. Ve výplni objektu se dále podařilo díky detektoru kovů nalézt drobnou stříbrnou minci, která byla určena jako parvus Václava II. (za informaci děkuji P. Šlězaroovi z Národního památkového ústavu – Územní odborné pracoviště Olomouc). Tři menší objekty byly zkoumány rovněž uvnitř fortifikace.

V Dubicku je v písemných pramenech připomínána existence středověké tvrze od 2. poloviny 13. století. Byla dobývána v roce 1424 husity a poté ještě za česko-uherských válek, kdy byla v roce 1471 zničena (Medek 1960). Předpokládalo se však, že se rozkládala na místě sakristie dubického kostela a přilehlé části hřbitova, přičemž náš výzkum se nachází skoro 200 m odtud výše po svahu. Prostor okolo tohoto výzkumu budeme dále archeologicky sledovat, neboť zde bude pokračovat výstavba rodinných domů.



Obr. 44. Dubicko. Plocha výzkumu od východu, na ploše vpředu zkoumaný příkop, za ním velký zahloubený sídlištní objekt; v pozadí budova kostela. Foto M. Šafář.

Fig. 44. Dubicko. View of the excavation area from the east. The ditch is in the foreground with the subsurface feature behind it; the church building is in the background. Photo by M. Šafář.

Literatura

- Medek, V. 1960: Dubické panství (Příspěvek ke kolonizaci severní Moravy). *Severní Morava* 5, 18–25.
Tomešová, B., Halama, J. 2021: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 62(1), 233–234.

Summary

During the construction of a family house on the south-east periphery of Dubicko (Šumperk District), part of the high medieval fortification (a ditch and a large subsurface feature) was excavated in 2021 (Fig. 44). The features contained fragments of pottery vessels, pieces of daub, animal bones, charcoal and numerous iron artefacts. Of interest is the discovery of an incomplete ceramic sculpture of a horse and a small silver coin (Parvus of Václav II). The fortified manor is mentioned in written sources from the second half of the 13th century; it was destroyed during the Bohemian-Hungarian War in 1471.

Jakub Halama

Hostěnice (okr. Brno-venkov)

„Nad Kopečkem“, „U Šedého žlábků“, „Hostěnické propadání“, „U Vápenek“ / „Držice“, „Nad Knížecím lomem“, parc. č. 274/1, 274/24, 274/25, 274/485, 274/495, 274/355, 274/445.

Středověk, novověk. Milířiště, vápenka, areál těžby. Vizualní/geodetický průzkum. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.2374472N, 16.7638125E; 49.2389744N, 16.7606581E; 49.2415522N, 16.7590058E

Během předstihového záchranného archeologického výzkumu v okolí areálu lomu Mokrý (Českomoravský cement, a. s.) byl v roce 2021 proveden průzkum terénu mezi lomy Břidla a Prostřední až po jihozápadní část Hostěnického údolí na kontaktu devonských vápenců s nekrasovými karbonskými horninami. Geodeticky byly zaměřeny další drobné selské vápenice a mléké lomy na vápenec v tratích „Nad Kopečkem“, „U Šedého žlábků“, „Nad Knížecím lomem“ a „Hostěnické propadání“. K významnějším poznatkům došlo v oblasti „Hostěnického propadání“ a „U Vápenek“ / „Držice“, kde byly lokalizovány pozůstatky rozměrných vícekanálových pecí, patrně z období vrcholného středověku. Další dva podobné objekty, avšak bez kanálové plent, byly zaznamenány v areálu bývalého lichtenštejnského lomu v trati „U Vápenek“. Jejich rozmístění v rámci výrazně odtěžené části údolí naznačuje, že půjde o raně novověká, patrně milířovací protechnologická zařízení.

Literatura

Neuveдено.

Summary

In the vicinity of Mokrý Quarry in Hostěnice (Brno-Country District), a survey was carried out in 2021 in the area between the Břidla and Prostřední quarries up to the south-west area of Hostěnice Valley. The remains of large multi-channel kilns, probably dating back to the High Middle Ages, were located. Two other similar structures, apparently early modern, were recorded in the area of the former Lichtenstein quarry in ‘U Vápenek’ field.

Petr Kos